

درس سوم - راز نشانه ها

واژگان :

اندیشیدم : فکر کردم حیات : زندگی رد پا : جای پا اثاث : وسایل ، ابزار قضا : سرنوشت ، تقدیر طعمه : خوردنی - خوراکی بگشود : باز کرد روبهک : روباه کوچک جست : پرید ، جهید بربود : ربود ، دزدید	اساس : پایه ، بنیان گود افتاده بود : فرو رفته بود خوار : حقیر خار : تیغ حدس زدم : گمان کردم کرد آواز : شروع به آواز خواندن کرد خوش آواز : خوش صدا خوش خوان : خوش آواز نبدی : نیست مرغان : پرندگان	معذرت خواهی : عذرخواهی گر : اگر می لنگید : لنگ لنگان راه می رفت آسیاب : دستگاهی برای آرد کردن گندم زاغک : زاغ کوچک ، پرنده ای از خانواده کلاغ ها قالب : قطعه ، تکه برگرفت : برداشت روبه : روباه پر فریب : بیسیار حیله گر حیلت ساز : حیله گر - مکار
---	--	---

هم خانواده :

فریب : فریبنده - فریبکار حیلت : حیله گر - حیله فهم : فهمیده - فهمیم	حاکم : حکم ، محکوم معذرت : عذرخواهی
---	--

مخالف :

درست : غلط خوب : بد کمتر : بیشتر	کور : بینا راست : چپ خوشحال : ناراحت
--	--

روباه و زاغ

- زاغکی قالب پنیری دید به دهان برگرفت و زود پرید

زاغ کوچکی قالب پنیری دید آن را با نوکش برداشت و زود پرید

- بر درختی نشست در راهی که از آن می گذشت روباهی

در راهش روی شاخه درختی نشست که از آن روباهی عبور می کرد

- روبه پر فریب و حیلت ساز رفت پای درخت و کرد آواز

روباه مکار و حیله گر پایین درخت آمد و شروع به خواندن آواز با صدای بلند کرد

- گفت : به به تو چقدر زیبایی چه سری ، چه دمی ، عجب پایی

گفت : به به تو چقدر زیبایی عجب سر و دم و پای زیبایی داری

- پرو بالت سیاه رنگ و قشنگ نیست بالاتر از سیاهی رنگ

پرو و بالت سیاه رنگ و قشنگ قشنگ تر و بالاتر از این رنگ وجو ندارد

• **گر خوش آواز بودی و خوش خوان**

نبودی بهتر از تو در مرغان

ولی اگر خوش صدا و خوش آواز بودی

دیگر بهتر از تو بین پرندۀ ها پیدا نمی شد

• **زاغ می خواست که غار غار کند**

تا که آوازش آشکار کند

زاغ خواست که قار قار کند و آواز بخواند

تا صدای خویش را به روباه نشان دهد

• **طعمه افتاد تا دهان بگشود**

روبهک جست و طعمه را برپود

تا دهانش را باز کرد خوراکش (پنییر) افتاد

روباه کوچک پرید و خوراکی را دزدید و فرار کرد

کلمات متشابه :

کلمات هم آوا، کلماتی هستند که مثل هم خوانده می شوند اما مثل هم نوشته نمی شوند و معنی آن ها هم با هم فرق دارد .

این کلمات مانند هم خوانده می شوند اما املا و معنی متفاوتی دارند .

خوار : تیغ   خوار : حقیر   خان : آقا   خوان : سفره

من در حیاط بازی می کنم . (حیاط خانه)   جانوران بدون هوا قادر به ادامه حیات نیستند . (زندگی)

حتی گاهی دو کلمه مانند هم نوشته و خوانده می شوند اما معنای متفاوتی دارد.

من دیگر سیر شدم .   سیر بوی بدی دارد .

• **متن هایی که اطلاعاتی به ما بدهد و دانش ما را زیاد کند متن های علمی نام دارند و متن هایی که داستانی است و ادبیات ما را قوی**

تر می کند متن ادبی نامیده می شود

• **برای نوشتن یک قصه رعایت نکات زیر لازم است .**

- با جمله ها و عبارت های مناسب نوشته خود را از کنید
- نشانه های نگارشی را در نوشته خود به کار گیرید
- در نوشته کلمه ها دقت کنید (اندازه ، فاصله ، اتصال و شکل حروف)
- نوشته خود را بخوانید و پاک نویس کنید

کلمات دارای ارزش املایی

آسیاب - قهوه خانه - حاکم - چطور - علف - حدس - معذرت - هوش - قالب - زاغک - حیلت - خوش خوان - مرغان - طعمه - زاغک

www.my-dars.ir

*****

پرسش های متن درس

۱- جاهای خالی را با کلمه مناسب کامل کنید .

- علی در ..... مدرسه نشسته بود . (حیات - حیاط)
- ..... گل در دستم فرو رفت . (خوار - خار)
- مادر ..... خوشمزه ای درست کرده بود (غذای - قضای)

۲- معنی کلمات زیر را بنویسید .
خار : آسیاب : رد پا : حیل ساز : قضا :

۳- مخالف کلمه های زیر را بنویسید .
خوشحال : چپ : کور : بیرون :

۴- در هر ردیف کلمه های هم خانواده یک کلمه اضافی است ، دور آن خط بکشید .

- حاکم - حکم - حکاکی - محکوم
- علم - عالم - تعلیم - تعالی
- معذرت - عظیم - تعظیم - عظمت

۵- با توجه به متن درس رویدادها را مرتب کنید
- مرد از پسرک خواست
- حدس زدم پیش کور بوده است
- پسر گفت : من خوب نگاه کردم و اندیشیدم
- علف های سمت راست جاده خورده شده بود

۶- شکل مفرد کلمات زیر را بنویسید .

مرغان : پسران : حکما : کتب:

۷- شکل مخفف (کوتاه شده) کلمات زیر را بنویسید .

روباه : بیرون : راه : اکنون :

۸- معنی کلمه های زیر را از میان جدول پیدا کنید و بنویسید .

جمع کرد	سرانجام	بلند شد	غمگین
ابتدا	پایه	وسایل	یاد دادن
یاد داد	درود	آسودگی	دزدید

آموختن : بر بود : اثاث : سوگوار :
برخاست : بالاخره : اساس : اندوخت :
اوایل : آموخت : آفرین : آرام بودن :

۹- نوع متن را در نوشته های زیر مشخص کنید .

- خانه های نواحی بیابانی ویژگی هایی دارند تا خیلی گرم نشوند . دیوارهای این خانه ها ضخیم ساخته می شود تا گرما از بیرون وارد نشود .
- گنجشک و کبوتری با هم دوست شدند . تابستان بود و هوا گرم ، کبوتر دانه جمع می کرد تا تابستان بی غذا نباشد ولی گنجشک مشغول بازی بود . زمستان آمد و گنجشک بی غذا ماند و به سراغ کبوتر رفت . کبوتر به او گفت : جیک جیک مستونت بود فکر مستونت نبود ؟

۱۰- در متن زیر نشانه های نگارشی مناسب استفاده کنید .

پسر جواب داد ..... من الاغی ندیدم .....

مرد خشکین شد و پسر را پیش حاکم برد ..... حاکم گفت ..... پسر جان ..... اگر تو الاغ را ندیده ای ..... چطور نشانی هایش را دادی .....

۱۱- در هر قسمت، با استفاده از حروف داده شده، دو واژه ی هم خانواده بنویسید.

ج م ع		ق د ر		ش ک ر	
.....	.....	.....	.....	.....	.....

۸- آموختن : یاددادن اثاث : وسایل برخاست : بلند شد اساس : پایه بربود : دزدید سوگوار : غمگین بالاخره : سرانجام اندوخت : جمع کرد اوایل : ابتدا آموخت : یاد داد آفرین : درود آرام بودن : آراستگی	۱- حیاط - خار - غذای ۲- خار: تیغ آسیاب : دستگاهی برای خرد کردن آرد و جو رد پا : اثر و جای پا حیلت ساز : حيله گر قضا : سرنوشت ۳- خوشحال : ناراحت چپ : راست کور : بینا بیرون : درون ۴- حکاکی - تعالی - معذرت ۵- ۲ - ۱ - ۳ - ۴ ۶- مرغ - پسر - حکیم - کباب ۷- روبه - برون - ره - کنون
۹- علمی - ادبی ۱۰- دو نقطه - گیومه باز - گیومه بسته - نقطه - نقطه - دو نقطه - گیومه باز - علامت تعجب - ویرگول - علامت سوال - گیومه بسته ۱۱- شکر : شاکر - شکور قدر : قادر - قدرت جمع : مجموع - جمعیت	

